

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/6191.**

Benyújtás dátuma: **2019-05-21 18:51**

Parlex azonosító: **1JWX2C1V0001**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Törvényjavaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes

Előadó: Dr. Kásler Miklós, emberi erőforrások minisztere

Törvényjavaslat címe: Egyes törvényeknek a nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetésével kapcsolatos módosításáról

A Kormány nevében mellékelten benyújtom egyes törvényeknek a nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetésével kapcsolatos módosításáról szóló törvényjavaslatot.

2019. évi ..... törvény

egyres törvényeknek a nagyszülői gyermekgondozási díj bevezetésével kapcsolatos módosításáról

1. A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény módosítása

1. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 5/C. § (1) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában)

„e) egyedülálló: az, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált vagy házastársától külön él, kivéve, ha élettársa van.”

2. §

Az Ebtv. 5/C. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A 42/A. § (1) bekezdése, a 42/E. § (1) bekezdése, a 42/F. § (1) bekezdése és a 42/G. § (1) bekezdése alkalmazásában a szülő, nevelőszülő a gyermeket akkor neveli a saját háztartásában, ha a gyermek a szülővel, nevelőszülővel közös háztartásban életvitelszerűen együtt él, és a gyermeket a szülő, nevelőszülő neveli, illetve gondozza.”

3. §

Az Ebtv. „Gyermekgondozási díj” alcíme a következő 42/G. §-sal egészül ki:

„42/G. §

(1) A gyermekgondozási díjra a 42/A. § (1) bekezdése alapján jogosult személy (e § alkalmazásában a továbbiakban: alapjogosult) jogán annak vagy az alapjogosulttal együtt élő házastársának - ide nem értve a családbafogadó gyám házastársát - vér szerinti és örökbe fogadó biztosított szülője, továbbá a biztosított szülővel együtt élő biztosított házastárs (a továbbiakban együtt: nagyszülő) is jogosult a gyermekgondozási díjra, ha

a) a nagyszülő a gyermek születését megelőző két éven belül legalább 365 napon át biztosított volt,

b) a gyermek közös háztartásban élő mindkét szülője - egyedülálló alapjogosult esetében az alapjogosult - az ellátás nagyszülő részére történő folyósítása alatt a Tbj. 5. §-a szerinti jogviszony - ide nem értve a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyt - alapján biztosítottként keresőtevékenységet végez,

c) a gyermeket az alapjogosult a saját háztartásában neveli, és abból a gyermek a nagyszülőhöz csak átmeneti jelleggel, napközbeni időszakokra kerül ki,

d) a gyermek közös háztartásban élő mindkét szülője - egyedülálló alapjogosult esetében az alapjogosult - írásban nyilatkozik arról, hogy egyetért a gyermekgondozási díj nagyszülő általi igénylésével és annak nagyszülő részére történő megállapításával, és

e) azon gyermekekre tekintettel, aki után az e bekezdés szerinti ellátást megállapították, gyermekgondozást segítő ellátást nem folyósítanak.

(2) Az alapjogosult halála a nagyszülő részére már megállapított gyermekgondozási díjra való jogosultságot nem érinti.

(3) Nem jár gyermekgondozási díj, ha

- a) a nagyszülő keresőtevékenységet folytat, kivéve, ha azt kizárólag az otthonában végzi,
- b) a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezték el,
- c) a nagyszülő a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdés i) pontjában meghatározott rendszeres pénzellátásban részesül, ide nem értve az otthonában végzett keresőtevékenység után járó táppénzt, baleseti táppénzt, a csecsemőgondozási díjat, valamint a különböző korú gyermek jogán járó gyermekgondozást segítő ellátást és gyermekgondozási díjat,
- d) a nagyszülő tekintetében a 42/C. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt körülmény áll fenn,
- e) az alapjogosult gyermekgondozási díjra való jogosultsága megszűnik,
- f) az (1) bekezdés d) pontja szerinti nyilatkozatot visszavonják.

(4) A nagyszülő részére megállapított gyermekgondozási díj naptári napi alapját és a folyósítandó ellátás összegét a nagyszülő jövedelméből, a 42/D. § (1)-(4) és (7)-(10) bekezdésében foglaltak figyelembevételével kell kiszámítani.

(5) A nagyszülő részére megállapított gyermekgondozási díj esetében a 39. § rendelkezései nem alkalmazhatók. Ha a gyermekgondozási díjat a nagyszülő részére megállapítják, a gyermek közös háztartásban élő szülője - egyedülálló alapjogosult esetén az alapjogosult - gyermekgondozási támogatásra és az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaira nem jogosult, kivéve a saját, illetve a gyermeke ápolására figyelemmel fennálló keresőképtelenségére tekintettel járó táppénzt.

(6) A gyermek közös háztartásban élő mindkét szülője - egyedülálló alapjogosult esetében az alapjogosult - az (1) bekezdés d) pontja szerinti nyilatkozatát valamennyi gyermekgondozási díjra jogosító gyermek tekintetében csak egy és ugyanazon nagyszülő vonatkozásában adhatja meg.

(7) Ha ugyanazon nagyszülő részére a gyermekgondozási díjra való jogosultságot az e §-ban foglalt feltételeknek megfelelő egy vagy több alapjogosult nyilatkozata alapján, több - nem ugyanazon várandósságból született - gyermeke figyelemmel is megállapítják, a gyermekgondozási díjat számára gyermekenként kell megállapítani.”

4. §

Az Ebtv. 62. §-a a következő (2d) bekezdéssel egészül ki:

„(2d) A gyermekgondozási díjnak a 42/G. § szerint a nagyszülő részére történő megállapítása iránt benyújtott kérelmet a nagyszülő munkáltatójának székhelye szerint illetékes egészségbiztosító bírálja el.”

5. §

Az Ebtv.

a) 62. § (2) bekezdésében az „a gyermekgondozási díj” szövegrész helyébe az „a gyermekgondozási díj - ide nem értve a 42/G. § szerint a nagyszülő részére történő megállapítás iránt benyújtott kérelmet -” szöveg,

b) 62. § (2c) bekezdés b) pontjában az „a (2) bekezdés c) pontja szerinti” szövegrész helyébe az „a (2) bekezdés c) pontja, valamint a (2d) bekezdés szerinti” szöveg lép.

2. Az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVII. törvény módosítása

6. §

Nem lép hatályba az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVII. törvény 70. §-a.

3. Záró rendelkezések

7. §

Ez a törvény 2020. január 1-jén lép hatályba.

Általános indokolás

(Az indokolás az Indokolások Tárában közzétételre kerül)

A családok sokoldalú támogatása érdekében tett lépések egyikeként a törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) megteremti annak feltételeit, hogy ahol a még nem nyugdíjas nagyszülő – segítve a dolgozó szülőket – részt vesz unokája ellátásában, a gyermek 2 éves koráig (ikrek esetén 3 éves korig) jogosulttá válhasson gyermekgondozási díjra (GYED-re).

A Javaslat a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban Ebtv.) módosításával, a Családvédelmi Akcióterv részeként bevezeti az ún. nagyszülői gyermekgondozási díjat. A Javaslat elsődlegesen az ellátást az Ebtv. szabályai közé illesztő rendelkezéseket tartalmazza, és a nagyszülői GYED-et is – hasonlóan a korábbiakban bevezetett ún. „diplomás GYED” szabályozásához – a gyermekgondozási díj alcím általános kereteibe illeszti. Az új alanyi körre vonatkozó speciális szabályozási elemek így az általánosan a GYED valamennyi formájára vonatkozó rendelkezésekre épülnek rá.

A Javaslat – annak érdekében, hogy az új jogcímen megállapítható ellátás megfelelően illeszkedjen az Ebtv. rendszerébe – emellett az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVII. törvény technikai jellegű módosítását is tartalmazza.

Részletes indokolás

1. §

A Javaslat kiegészíti az Ebtv.-t az egyedülállóság fogalmának meghatározásával.

2. §

Az Ebtv. azon rendelkezése, hogy a gyermekgondozási díj szempontjából mely gyermek tekinthető saját háztartásban nevelt gyermeknek, kiegészül a nagyszülői gyermekgondozási díjra való hivatkozással, valamint a saját háztartásban nevelés, gondozás fogalma is beépül a törvényi fogalom-meghatározások közé.

3. §

A nagyszülői gyermekgondozási díj azt a „munkát” ismeri el, ahol a még nem nyugdíjas nagyszülő – segítve a dolgozó szülőket – részt vesz unokája ellátásában. A biztosított nagyszülő a gyermek 2 éves koráig, ikrek esetén 3 éves korig, kérelemre induló eljárásban jogosulttá válhat gyermekgondozási díjra.

Az általános gyermekgondozási díjra való jogosultsági feltételeknek megfelelő szülő jogán a

biztosított nagyszülő is jogosulttá válhat gyermekgondozási díjra, ha

- a nagyszülő a gyermek születését megelőző két éven belül legalább 365 napon át biztosított volt,
- a gyermek mindkét szülője – egyedülálló esetében a gyermeket gondozó szülő – keresőtevékenységet végez,
- a gyermek gondozása nevelése a szülő háztartásában történik,
- a gyermek mindkét szülője – egyedülálló esetében a gyermeket gondozó szülő – írásban nyilatkozik arról, hogy egyetért a gyermekgondozási díj nagyszülő általi igénybevételével, és
- a gyermekre tekintettel gyermekgondozást segítő ellátást nem folyósítanak.

A Javaslat rögzíti, hogy a nagyszülő részére mely esetekben nem jár a gyermekgondozási díj, továbbá azt is, hogy annak összegét az Ebtv. általános szabályai szerint a nagyszülő jövedelme alapján állapítják meg.

A Javaslat szabályozza, hogy abban az esetben, ha a gyermekgondozási díj a nagyszülő részére kerül megállapításra, a szülő milyen ellátásra lehet jogosult a gyermeke(i) után.

A gyermekgondozási díjra való jogosultság több unoka esetében is csak ugyanazon nagyszülő részére állapítható meg. A nagyszülő azonban több unoka után is jogosult lehet gyermekgondozási díjra azzal, hogy a nem ugyanazon várandósságból született unokák esetén az ellátást gyermekenként kell megállapítani.

4-5. §

A Javaslat a nagyszülő gyermekgondozási díj iránti kérelme elbírálásával és az ellátás folyósításával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza.

6. §

A Javaslat – annak érdekében, hogy az új jogcímen megállapítható ellátás megfelelően illeszkedjen az Ebtv. rendszerébe és a szükséges normatartalom az Ebtv. „Gyermekgondozási díj” című alcímébe kerülhessen – tartalmazza az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú, valamint egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXVII. törvény technikai jellegű módosítását is. Az érintett törvénnyel elfogadott, de hatályba még nem lépett korábbi normatartalom a Javaslat 2. §-ával új jogszabályhelyre, az általános rendelkezések közé kerül.

7. §

Hatályba léptető rendelkezés.